

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פורים, ה'תשל"ה

חלק ד – יוצא לאור לש"פ צו, ט"ז אדר-שני, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים לבריאה

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ צו, ט"ז אדר-שני הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק רביעי ואחרון מהתוועדות חג הפורים ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ תשא, חלק שני י"ל לש"פ ויקהל, חלק שלישי לש"פ פקודי).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ימי הפורים, ה'תשפ"ב,
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

מד. המשך הביאור בחילוקי הדעות של הסנהדרין בנוגע לאופן הנהגת מרדכי — ע"פ הסיפור אודות דברי הגאון הרגצ'ובי באסיפת הרבנים בנוגע להתעסקות בטובת יהודי רוסיא, שהדבר תלוי בפלוגתא בין תלמוד בבלי²¹⁵ לתלמוד ירושלמי²¹⁶ בנוגע ל"חסידים הראשונים" ש"היו שוהים... תשע שעות ביום בתפלה", אם "תורתן מתברכת" או רק "משתמרת" — נכלל בשיחה שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפסה בלקו"ש הנ"ל (סל"ז).

מה. ובהמשך להאמור, הרי זה נוגע עכשיו לענין שהזמן גרמא — המדובר כמ"פ אודות ה"טנקיסטים" שגדול זכותם ואשרי חלקם.

ואע"פ שיש כאלו שמלעגים וכו', וטוענים שהי' טוב יותר שיעסקו בענינם, לישב וללמוד תורה לעצמם, או לעסוק בעבודת התפלה ובשלימות עצמם וכו', ומה להם להתעסק עם "דובר שלום לכל זרעו", לחפש בעליית-שובה, ולחפש להניח תפילין עם יהודי שמאיזו סיבה שתהי' לא הניח תפילין מימיו, כדאיתא בפוסקים²¹⁷ שע"י הנחת תפילין פעם אחת מוציאים אותו מהגדר ד"קרקפתא דלא מנח תפילין" רח"ל (ומי שפעל זאת, יש לו חלק בזה).

ובכן: אף שישנה החלוקה דישכר וזבולון, ויש כאלו שיש להם ברירה לבחור אם לעסוק בעבודת ישכר או בעבודת זבולון (שאי אפשר שתהי' תורתו אומנתו) — הנה בשעה שמדובר אודות פיקוח נפשות, מצינו בגמרא במסכת סוטה²¹⁸ שמי שאומר שאינו יכול לילך ולהציל כשאינן זה באופן של צניעות וכו', הרי הוא נקרא "חסיד שוטה"; וכשם שהדברים אמורים בנוגע לפקו"נ כפשוטו — עד"ז הוא בנוגע להצלת הנפש והנשמה.

אמנם, בענינים אלו לא יכול תלמיד-ישיבה להעמיד על עצמו, אלא הדבר תלוי בהנהלת הישיבה.

בנוגע לסדרי הישיבה — הרי מלכתחילה הוא משועבד ואינו בעה"ב על עצמו כלל; לא הזמן שייך אליו, וגם המציאות שלו אינו שייכת אליו — הכל שייך לד' אמות של תורה, לישיבה זכה ללמוד בה, ישיבה זו או ישיבה אחרת, ובלבד שזוהי ישיבה שמיוסדת על יראת ה' ואהבת ה',

וש"נ.

(215) ברכות לב, ב.

(218) כא, ב.

(216) שם פ"ה ה"א.

(217) ראה תו"מ חנ"א ס"ע 224 ואילך.

אבל בזמנים העומדים לרשותו, שביכלתו לנצלם עבור שלימות עצמו, ע"י התמדת הלימוד או עבודת התפלה וכיו"ב, או על שלימות הזולת או הצלת נפשות של הזולת — עליו לשאול אצל הנהלת הישיבה, ולעשות כפי הוראתה.

ואם ניתנת לו ההוראה לנצל בזמנים אלו להיות "טנקיסט" וכיו"ב לפעול בהפצת התורה והיהדות, ומתעוררת אצלו השאלה "תורתו מה תהא עלי?"²¹⁹ — הנה אפילו כשנקטינן כשיטת הבבלי ש"תורתו (רק) משתמרת", הרי זה ע"ד שיש כאלו ששלימותם מתבטאת ב"לעלות בסערה השמימה", ויש כאלו ששלימותם מתבטאת ב"עפר אתה", לעסוק עם עפר ועניני עפר, כמדובר לעיל (סל"ח).

וכשם שמי ששלימותו "לעלות בסערה השמימה" בעניני "טוב לשמים" צריך לעשות זאת בשמחה ובטוב לבב, כך גם מי ששלימותו להתעסק עם עניני "עפר", הנה שלימותו היא דוקא באופן כזה — להתעסק בהפצת היהדות האמיתית בכל מקום שידו מגעת, ע"פ הרשות וההוראה שמקבל מהנהלה שעומדת על גביו, על יסוד הלימוד מהמגילה בנוגע למרדכי שנשאר "משנה למלך אחשוורוש".

וכמודגש גם ב"מי שברך" שעורכים מידי שבת בשבתו בכל מקום שיש תפלה בציבור בעשרה מישראל: "וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה", שכאשר העסקנות היא "באמונה", אזי אי אפשר לעסוק בהתמדה ושקידה בלימוד התורה, ואדרבה: "הטל עליהן צרכי ציבור" — אינו הענין של התמדה ושקידה בתורה (כמדובר לעיל (סל"ט)), ואעפ"כ עורכים ה"מי שברך" עם כל ההפלאה וכל הענינים.

מו. וכן יש להזכיר עכ"פ "דרך מעבר" אודות ענין עיקרי (שלכן, גם ההזכרה "דרך מעבר" אינה "דרך מעבר", אלא גם באופן עיקרי) — שאותה שאלה היתה לי כשהתחלתי "להרעיש" בנוגע לשאלת "מיהו יהודי":

כל זמן שהפעולה בזה נעשתה מאחורי הפרגוד, באופן חשאי — הנה מלבד הקדשת הזמן, הכח והנשמה וכו' וכו', לא היו חששות שהדבר יכול להזיק לחוג שעמו הייתי קשור בעבר, קשור עתה, ובעזה"י גם הלאה;

אבל לאחר שראו שאין בזה תועלת, ובהכרח לעשות זאת בפרסום — אמרו בפירוש, ובעוונותינו הרבים ראו אח"כ שגם קיימו זאת

(219) ע"פ ברכות לה, ב.

בפועל... שעי"ז שארעיש ואזעק ואתריע בלהט ("איך וועל זיך קאָכן, שרייען און שטורעמען") אודות "מיהו יהודי", לא יתנו לי את האמצעים והאפשרויות לעסוק בהפצת החסידות וגם בהפצת היהדות.

וכאמור לעיל, לדאבוננו, היו יחידים שניצלו את השפעתם להפחית סכום מסויים למקום שהי' יכול לפעול יותר בחינוך הכשר, הפצת היהדות וכו' וכו', כפי שאמרו מלכתחילה שזהו בגלל שאני יוצא ב"שטורעם" בנוגע ל"מיהו יהודי".

ואעפ"כ, בהתבונני בכך ששאלת "מיהו יהודי" נוגעת לקיום ושלימות עם ישראל בכל מקום שהוא, ונוגע לשלימות של "דבר הוי' זו הלכה"²²⁰ (כמדובר כמ"פ), ובראותי שכל אלו שמלעיגים על שאר עניני יהדות מלעיגים גם על המלחמה שמתנהלת בנוגע לשינוי החוק המבהיל של "מיהו יהודי" — נתחזקה יותר הוודאות שהיתה בלאה"כ שזהו חוק שמתנכל ומתנקש, רח"ל היל"ת, לבטחון הרוחני ולשלימות של עם ישראל בכל מקום וכו' וכו'.

וכאמור לעיל — התעוררה כאן אותה שאלה: האם מותר לסגת מהמקום החמישי למקום הששי, או מהמקום הששי למקום השביעי והלאה — לא בתור פרט, אלא גם בנוגע לעבודה בהפצת היהדות והפצת המעיונות והפצת התורה והמצוה בכלל, שהרי בשעה שיש פחות כסף, מוכרחים לצמצם עכ"פ במקצת מן המקצת את העבודה בזה, בה בשעה שאילו היו עוברים על זה בשתיקה — כמו אלו שמכריזים "שישו בני מעי", "אני את נפשי הצלתי", ויכולים לשתוק מחר ומחרתיים כפי ששתקו אתמול ושלשום — היו מקבלים את הכסף והאמצעים והאפשרויות להוסיף בהפצת היהדות.

ועל זה ידוע הסיפור מהרה"צ ר' נחום מטשערנאָביל (כפי שסיפור נשיא דורנו וצוה אח"כ להדפיס²²¹), שפעם הביאו לו סכום גדול בתור "פדיון", ובראותו שיש כלה עני' שזקוקה לסכום זה כדי שהשידוך יוכל לבוא בפועל לידי חתונה, החליט ליתנו מיד להורי הכלה העני', ואז נפלה לו מחשבה: איזה "סדר" זה להנות אחת בסכום גדול כזה, בה בשעה שביכלתו לחלק זאת לכמה וכמה, וליתן קצת גם עבור הוצאות ביתו ששרר בו רעב... ובתחילה נתעורר אצלו ספק איזה טענה וסברא עליו לקבל, אבל אח"כ "תפס את עצמו", שהבחינה על זה היא — מתי נפלה לו הסברא שיש לחלק את הסכום הגדול בין כו"כ עניים:

(221) סה"ש תש"ג ע' 67 ואילך.

(220) שבת קלח, ב.

אם הסברא לחלק בין כמה עניים באה מהיצ"ט — הי' צריך לחשוב על זה מלכתחילה, מיד כשהביאו לו את ה"פדיון". אבל בפועל היתה תחילה הסברא שהכסף שייך אליו, ולכן צריך ליתנו למי שמחוייב ב"שארה כסותה ועונתה", לזון אותה ובני-ביתה; ורק בשעה שעלה ברעיונו ליתנו עבור כלה עני', אזי נתעוררה הטענה שמוטב לחלקו לכמה עניים. וא"כ, הרי זה סימן שמחשבה זו באה מהמקום שאינו יכול לסבול שיקיימו המצוה הגדולה של הכנסת כלה.

אלא שאם יאמרו לו את ההסברה שלא יכולים לסבול ענין של מצוה, אזי לא יקבל אותה, ולכן הליבשו זאת בטענה של יראת שמים — שיש לחלק כמה עניים, כולל גם — "עניי ביתך קודמין"²²².

ועד"ז גם בנדו"ד: אם מתחילים לשתוק כאשר נותנים כסף עבור הפצת היהדות — הרי זה גם ספק; אבל שתיקתם מתחילה מזה שמתייראים שמא לא ישאו חן בעיני פב"פ, ורק אח"כ, כשמרעישים היתכן, הרי יש כאלו שטוענים "מדשתיק אודי ליי", אזי מחפשים הסברה מצד יראת שמים!...

מז. ועכ"פ בנוגע לעניננו:

כוונת המכוון בדיבור זה — לעודד את אלו שעוסקים בהפצת היהדות בכלל, ובמיוחד ה"טנקיסטים" שעוסקים בהפצה ע"י ה"טנקים", שלא יבושו מפני המלעיגים — אלו שלועגים עליהם וטוענים שהיו יכולים לשבת וללמוד ולעסוק בעבודת התפלה וכו'.

עליהם לדעת, שאם הדבר נעשה ברשות העומד על גביהם — הרי טובתם האמיתית ושלימותם האמיתית היא שימשיכו לעסוק בזה בזמנים שבהם ציוו עליהם ונתנו להם רשות לעשות זאת.

ואשרי חלקם וגדול זכותם, וסוכ"ס יכריעו את עצמם ואת כל העולם כולו לכף זכות ויביאו תשועה והצלה (כמ"ש הרמב"ם²²³), ועד ל"הצלה" והצלחה הכי גדולה — "מסמך גאולה"¹⁵, לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

מח. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה וקבל היהודים.

* * *

(223) הלי' תשובה פ"ג ה"ד.

(222) ע"פ ב"מ עא, א.

מט. דובר לעיל לפני המאמר, שנדרש מכל נשמה לירד "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא" (לא כדי לתקן עצמה אלא כדי לתקן את הגוף והנפש הבהמית, כמבואר בתניא מעץ חיים), שזוהי ירידה עצומה, ועד לירידה שלא בערך — מהמעמד ומצב ד"חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו" שבו היתה קודם הירידה, עד כפי שמגעת למעמד ומצב שהעולם הוא בפשיטות ואלקות הוא בהתחדשות (כמדובר לעיל (סל"ט)).

ועד"ז גם לאח"ז, בעבודה בעוה"ז בתור נשמה בגוף — שמזמן לזמן יש ענינים של ירידה כו', והיינו לפי שהעלי' מדרגא לדרגא היא באופן שקודם שבאים למדריגה נעלית יותר ישנה הנפילה ממדרגתו הראשונה, כמבואר בהקדמה ד"חינוך קטן" לשער היחוד והאמונה בענין "שבע יפול צדיק (ורק לאח"ז) וקם"²²⁴, שלאח"ז בא אמנם לעלי', אבל יש נפילה בינתיים, כך שבשעת מעשה הרי זה בבחי' "יפול צדיק".

ואעפ"כ, הנה לא זו בלבד שהנשמה צריכה לעשות ואכן עושה זאת (לאחרי שמבקשים ממנה והוא נותנת רשות על זה²²⁵), אלא עוד זאת, כיון שהציווי הוא "עבדו את הוי' בשמחה"⁶⁹, מובן שהיא עושה זאת בשמחה.

ג. ועד"ז הוא בפרט בנוגע לעבודת נשים:

ובהקדים המדובר כמ"פ²²⁶ בנוגע למגילת אסתר, שאע"פ שמסופר בה אודות מרדכי ואסתר שאסתר לא עשתה מאומה על דעת עצמה, אלא "את מאמר מרדכי אסתר עושה"²²⁷, אעפ"כ, שמה של המגילה אשר יקראו לה בלשון הקודש הוא — לא "מגילת מרדכי", ואפילו לא "מגילת מרדכי ואסתר", ואפילו לא "מגילת אסתר ומרדכי", אלא רק "מגילת אסתר".

הטעם הפשוט בזה הוא — לפי שאסתר היא זו ש"שלחה" .. לחכמים כתבוני לדורות"²²⁸, משא"כ מרדכי, הנה אף שישנו גם המאמר ש"מרדכי ואסתר כתבו אגרת ושלחו לרבותינו כו"²²⁹, הרי עיקר הלהט בזה הי' אצל אסתר, ואילו מרדכי לא הי' להוט על זה כ"כ, ולכן נקראת המגילה על שמה;

אבל הא גופא דורש ביאור: מדוע היתה אסתר להוטה על זה — דלכאורה, כיון ש"את מאמר מרדכי אסתר עושה", הי' גם מרדכי צריך להיות להוט על זה, ואדרבה: עיקר הלהט הי' צ"ל מצד מרדכי?!

(224) משלי כד, טז.

(225) ראה ר"ה יא, א ובפרש"י. וראה

אוה"ת בראשית מד, א.

(226) ראה גם שיחת פורים תשל"ג סל"ו

(תו"מ חע"א ע' 279). שם חע"ו ע' 35. וש"נ.

(227) אסתר ב, כ.

(228) מגילה ז, א.

(229) ירושלמי שם (פ"א ה"ה). וראה

לקו"ש חט"ז ע' 352 ואילך.

וא' הביאורים בזה — קשור עם מאמר הגמרא²³⁰ "כתיב²³¹ אעשה לו עזר, במה אשה עוזרתו לאדם. . אדם מביא חיטין חיטין כוסס" (בתמי"), שהיא עושה מהחיטים — מאכל אדם. וכן הוא גם ברוחניות, שענין הכיבוש, "וכבשוה"²³², להכניס את הגשמיות לגבול הקדושה ("מביא חיטים"), נעשה ע"י האיש ש"דרכו לכבוש"²³³, אבל עשיית החיטים שיהיו מאכל לאדם התחתון, ועי"ז יהיו גם "מאכל" לאדם העליון שעל הכסא — הרי זה שייך ל"אשה כשרה", שענינה בספירות — ספירת המלכות.

נא. וגם בענין זה — ישנם כאלו שמחשיבים זאת בתור ירידה: גם אשה, יש בכחה לעלות בהבנה והשגה בתורה — בחלק התורה שהיא חייבת ללמוד, כפי שרבינו הזקן מסביר בארוכה בהלכות תלמוד תורה סוף פרק ראשון.

ועאכו"כ בנוגע לחובת הלבבות, החל מאהבת ה' ויראת ה', אמונת ה', יחוד ה', שלילת זולתו וכו', ששה המצוות שחיובן תמידי בכל עת ובכל זמן ובכל רגע, וכמ"ש בהקדמה לספר החינוך²³⁴ ש"סימנם שש ערי מקלט תהינה לכם"²³⁵ [וכמדובר כמ"פ²³⁶ ש"סימן" הוא בגלל שייכות הענינים זל"ז — שזהו ה"מקלט" מ"גואל הדם" שמצד הלעו"ז], שבמצוות אלו מחוייבים אנשים ונשים בשוה, ובמילא מובן מזה גם בנוגע לענינים שמביאים לידי אהבת ה' ויראת ה', שזהו ע"י לימוד והתבוננות בענינים שנתבארו בתורת החסידות²³⁷.

וא"כ גם כאן נשאלת השאלה: למה צריכה האשה לירד לעסוק בבירור בעולם — אפילו חלקה בעולם, שזהו ביתה, לחשוב אודות התפקיד להיות "עקרת הבית"²³⁸ (בפנימיות, שזהו קשור עם התפקיד של "עקרת הבית" כפשוטה), שבשביל זה יש צורך להתעסק עם עובדין דחול וגשמיות העולם, לעשות מחיטים לחם וכיו"ב — בה בשעה שביכלתה לנצל את זמנה על ענינים של העמקה בתורה, הידור בקיום המצוות שהנשים מחוייבות בהן וכו' וכו'.

ואפילו כשמדובר אודות חינוך הבנים והבנות — הרי בשנתיים

(230) יבמות סג, א (ובפרש"י).
 (231) בראשית ב, יח.
 (232) שם, כח.
 (233) שם סה, ב. הובא בפרש"י עה"פ.
 (234) באגרת המחבר (בסופה).
 (235) מסעי לה, יג.
 (236) ראה גם תו"מ חס"ד ע' 53 הערה 35. וש"נ.
 (237) ראה גם תו"מ חע"ו ע' 441. וש"נ.
 (238) ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א.
 אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא. ע' תתנח ואילך.

הראשונות, טרם שהתינוק יתחיל לדבר, שרק אז שייך התחלת הלימוד ד"תורה צוה לנו משה"¹⁰⁵, מתבטאת עבודת "עקרת הבית" בענינים פשוטים ביותר לכאורה, ואינה רואה בזה חיות רוחנית; ומאיך גיסא, מרגישה בעצמה שביכלתה להתעלות בענינים רוחניים בערך העבודה של התעסקות בטיפול של תינוק או תינוקת בן או בת יומם, או אפילו כשגדלים יותר, ועד"ז בהנהגת הבית בכללותה.

נב. אך אעפ"כ אומרת התורה, שנשי בני ישראל נקראות בשם "עקרת הבית", שעליהן עומד כל ענין הבית.

ואעפ"ש "איזהו אשה כשרה שעושה רצון בעלה"¹⁹⁸, בדוגמת מ"ש על אסתר "את מאמר מרדכי אסתר עושה" — הרי זו שעושה את המעשה בפועל של "רצון בעלה" היא ה"אשה כשרה" שבבית, ועי"ז נעשה בית כזה שהקב"ה אומר עליו "ושכנתי בתוכם"²³⁹, "בתוך כל אחד ואחד"²⁴⁰ — בכל בית ש"עקרת הבית" מעמידה אותו באופן שיהי בית ראוי לשכינתו יתברך, "אושפיזיכנא לשכינתא"²⁴¹.

ולכן, ח"ו לומר שזהו ענין של ירידה אמיתית; זוהי רק ירידה לפי שעה, שהיא לשם עלי' שלא בערך — בדוגמא כפי שהוא בספירת המלכות בערך בחי' ז"א, שהם כמו איש ואשה, בדוגמת (עבודת) בני' לגבי הקב"ה שנקראים (בשיר השירים) "איש" ו"אשה", ועד"ז בכל איש ואשה למטה כפשוטו שכאשר הנהגתם היא באופן ד"זכו" אזי "שכינה (שרוי') ביניהם"²⁴².

וענין זה נעשה בצירוף שניהם יחד, באופן שכל אחד מהם עושה עבודתו בענין ובשלימות שלו, ובלשון הכתוב (שהובא בחסידות בכ"מ²⁴³): "זכר ונקבה בראם (ודוקא אז) ויברך אותם ויקרא את שמם אדם"²⁴⁴ — ע"ש "אדמה לעליון"⁸⁶, ואז — "ויברך אותם.. פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה"²³².

וכך נעשה בכל בית בישראל, בנוגע לבית זה בפרט וחלקה בעולם בפרט, ובצירוף כל בתי ישראל ביחד נעשה הענין ד"מלאו את הארץ" — כל סדר השתלשלות — "וכבשוה", לעשותו דירה לו ית'.

239) תרומה כה, ח. וש"נ.
 240) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. 242) סוטה יז, א.
 243) ראה תו"א ויחי מח, א. ובכ"מ. ועוד.
 241) ראה ספר הערכים חב"ד ערך וראה גם תו"מ חס"ד ע' 220. וש"נ.
 244) בראשית ה, ב.

נג. ועי"ז שעושים זאת ברגעים האחרונים של ימי הגלות האחרונים — אזי ממהרים וממשיכים ומגלים את הגאולה האמיתית והשלימה למטה מעשרה טפחים,

ובאופן ד"מסמך גאולה לגאולה" ¹⁵ — שמיד לאחרי ימי הפורים, שאז מתחילים כבר ההכנות לניסן וחג הפסח (שלושים יום לפני החג, מפורים ואילך ²⁴⁵) — שיוכל להיות באופן ש"נאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון" ²⁴⁶, בביהמ"ק השלישי, בחג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

* * *

נד. כרגיל בימי הפורים לערוך גם "מגבית" עבור "קופת רבינו", שנתייסדה עוד מזמנו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ²⁴⁷, ונמשך אח"כ גם ע"י רבינו נשיאנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, וההמשך — גם עתה.

וכל הרוצה — הנה נוסף על ההתנדבות והתרומה בנדיבות לב וביד פתוחה — יכול לציין גם שמו ושם אמו, כדי להזכירו על הציון של נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

מסתמא יחלקו פתקאות, וכל המרבה הרי זה משובח.

ובפרט שבפורים אמרו ²⁴⁸ "כל הפושט יד נותנין לו", ללא הגבלה, הנה כאשר נותן — שע"י ה"ה "פושט יד" ל"גבאי צדקה" האמיתי, להקב"ה, הרי כמה שיכתוב כו' — בודאי שהקב"ה יתן לו שיוכל למלא את ההתנדבות והתרומה שלו מתוך שמחה וטוב לבב, ועוד ישאר "די והותר" ²⁴⁹ עבור המצטרך לפרנסה גשמית ופרנסה רוחנית שלו ושל בני ביתו, ובהרחבה, באופן של "אורה ושמחה וששון ויקר", כפשוטו של מקרא.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "אתם שלום", והניגון "נאשא סלוזשבא".]

* * *

נה. כאן הזמן והמקום — לפני שמסיימים את ההתוועדות — גם

248) ראה מ"ח מס' אדר רפ"ח. פע"ח שער הפורים פ"ו. שער הכוונות בענין הפורים. רמב"ם הל' מגילה פ"ב הט"ז. שו"ע או"ח סתרצ"ד ס"ג.

249) ע"פ לשון הכתוב — ויקהל לו, ז.

245) ראה שו"ע אדה"ז רסתכ"ט. וש"נ. 246) נוסח הגש"פ בברכת "אשר גאלנו", מפסחים קטז, ב (במשנה).

247) ראה סה"ש תורת שלום ע' 243.

וראה גם שיחת פורים תשל"ג סמ"ד (תו"מ חע"א ס"ע 284 ואילך). וש"נ.

להביע יישר כח גדול ולבכי ביותר לכל אלו שהתעסקו במבצע פורים, ולכל אלו שמתעסקים בכל המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים, ולכל לראש — מבצע נרות שבת קודש,

— ובפרט בעמדנו עתה בלילה ששייך גם ליום רביעי, שע"פ דברי הגמרא במסכת פסחים²⁵⁰ נקרא כבר "קמי שבתא", ובו מתחילים לומר "לכו נרננה הקטן" (כידוע פתגם רבינו נשיא דורנו²⁵¹) —

ובודאי ימשיכו לעסוק ביתר שאת וביתר עוז בחמשת המבצעים [שזה ימהר וימשיך למטה מעשרה טפחים את כללות המבצעים ב"נר מצוה ותורה אור"¹¹], ובפרט המבצע של נרות שבת קודש, וכמדובר בארוכה כמ"פ אודות הכרח הדבר,

ובהוספה — כפי שמישהו סיפר, שהוא יודע מכמה בתים שבשעה שהי' צורך ב"סגולה" עבור הילדה הקטנה, קנו עבורה פמוט, וביקשו ממנה שתתחיל להדליק נרות שבת קודש, ועי"ז זכתה לאריכות ימים ושנים טובות,

והרי עוד לא הי' כזה זמן שזקוקים ל"סגולות" וכל הענינים האפשריים כדי לפעול שהאריכות ימים ושנים טובות תהי' מוארת ב"נר מצוה ותורה אור", עי"ז שגם הילדה הקטנה, בת הזקונים, מוסיפה (על שאר הנרות שמדליקים בני הבית) להאיר את כל הבית כולו — שזהו הענין הראשון שנמנה בפסוקי "אורה ושמחה וששון ויקר", "אורה" כפשוטו (שהרי "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁸).

וכיון שמברכים בלידת כל בת ישראל שתהי' "כשרה רבקה רחל ולאה" "אשר בנו .. את בית ישראל"²⁵² — הרי יודעים מעניני שרה, שהנר של ערב שבת הי' דולק מערב שבת לערב שבת²⁵³, עד שהדליקה את הנר החדש, כך שהי' נר תמידי בבית זה במשך כל הימים כולם, החל מהפעם הראשונה שהתחילו להדליק הנרות, אלא שאז הי' זה גם בגלוי לעיני בשר; וכיון שבלידת כל בת ישראל הרי היא "כשרה רבקה רחל ולאה" — נעשה ענין זה ברוחניות, שהנר שמתחילה להדליק בערב שבת הראשון, דולק ברוחניות ומאיר את כל הבית כולו שנעשה מואר בנרה ובאורה, עד לערב שבת הבא, שאז מדליקה נר חדש מתחילה. וכך נמשך

(252) רות ד, יא.

(250) קו, סע"א.

(253) ב"ר פ"ס טז. הובא בפרש"י עה"ת חיי שרה כד, טז.

(251) ראה סה"ש תרצ"ג ע' 166 (נעתק

ב"היום יום" כג כסלו).

במשך כל החיים כולם, ונעשה בית יהודי מואר, עם כל הסגולות הדרושות בזה.

ובסגנון אחר: נוסף לכך שברובם ככולם של הבתים בישראל הי' המנהג להדליק נרות שבת קודש משהגיעו לחינוך, הנה אפילו אלו שהתייחסו לזה רק בתור סגולה, הרי בהתחשב במעמד ומצב העולם מסביב, לא היתה עדיין נחיצות גדולה וחזקה כל כך ל"סגולה", ובפרט סגולה של מצוה ותורה, כפי שצריכים בימינו אלו, כאמור לעיל.

ועי' נזכה בקרוב ממש לראות בעיני בשר את קיום היעוד שנאמר בילקוט שמעוני בהתחלת פרשת "בהעלותך את הנרות": "אם שמרתם (להדר ולכבד את השבת ע"י) נרות של שבת אני מראה לכם נרות של ציון" — בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהיו גם "אהרן .. ומשה עמהם" (כדברי הגמרא²⁵⁴), ואהרן יקיים הציווי "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"²⁵⁵ — ברוחניות, ש"שושבינא דמטרוניתא"²⁵⁶ מעלה כל נשמות ישראל שנחלקים לשבעה קנים (כפי שרבינו הזקן מבאר בארוכה בלקו"ת ריש פרשת בהעלותך את הנרות), ביחד עם קיום המצוה כפשוטה ("אין מקרא יוצא מידי פשוט") — להעלות את הנרות במנורה בביהמ"ק, ובאופן ש"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", ובעגלא דידן, ובשמחה ובטוב לבב.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "האדרת והאמונה", והניגון "האָפּ קאָזאַק"²⁵⁷ — ל"הסבא משפּולי" ("דעם שפּאַלער זידע'ס").

אח"כ צוה לנגן ניגון הכנה, ניגון רבינו הזקן בן ד' הבבות (בבא הרביעית — פעם אחת), והניגון "ניע זשוריצי כלאָפּציי".

אח"כ ניגן כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו הניגון "צמאה לך נפשי", ואח"כ צוה לנגן הניגון "ופרצת", ועמד מלוא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה.

לאחרי אמירת ברכה אחרונה התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב.
 (257) ראה גם שיחת פורים תשל"ב סמ"ח
 (תו"מ חס"ז ע' 242).

(254) יומא ה, ב.
 (255) ר"פ בהעלותך.
 (256) זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג

הוספה

ביה, יו"ד אדי"ש תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ צנמ"ס רב פעלים
הרש"י שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מו' אדי"ש.

תי"ח על שצוה לשלוח לי ספרו שהופיע ז"ע לאור, ובטח גם בחלקים
הבאים ינהג כן ובמה שמו"ל בכלל, ותודתי כפולה מראש.

למותר להעיר שאין כל מקום לחשש, שרוצה לבאר בו עכוב קבלת המענה
על מכתביו הקודמים, שאין זה אלא עכוב מרוב הטרדות, שלכן כל דבר הדורש
עיון וכי"ב, מתעכב יותר על הרגיל בכתיבתו ולפעמים גם בשילוחו, מפני הרצון
לעבור על הענין עוה"פ, והי"ה במענה על מכתבו הקודם שנכתב מזמן ובטח כבר
נתקבל בינתיים.

בהנוגע לתשובתי על השאלה הידועה, מוסג"פ העתקתו, כיון שכנראה

הרש"י: זוי"ן, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — אג"ק חל"ג אגרת יברנד (ס"ע לה), ובהנסמן
בהערות שם.

שצוה לשלוח לי ספרו שהופיע ז"ע לאור: במכתבו של הנמען: "אודיע בזה לכ"ק שליט"א
שהופיע עכשיו ספר חדש-ישן שלי בשם "סופרים וספרים". חדש בתורת ספר, וישן כי החומר
שבו כבר נדפס במאמרים מיוחדים מדי שבוע לפני כמה שנים ב"הצופה", "סיני" ועוד. המו"ל
מוציאם עכשיו בשלשה כרכים, והכרך הראשון הופיע עתה. . נתתי הוראה להמו"ל לשלוח
מיד את הכרך לכ"ק שליט"א, ובודאי או שנשלח לו היום מתל-אביב או שישלח מחר. כל ג'
הכרכים ישמשו בזעיר אנפין מעין כבואה של הספרות התורנית בדורנו (כך אומרים).
לחשש, שרוצה לבאר בו עכוב קבלת המענה כו': במכתבו של הנמען: "בכלל לא קבלתי כל
מכ' זה זמן רב. אולי מפני שבמכתבי מסוף הקיץ מחיפה הרביתי דברים יותר מדאי כו'". —
וראה לעיל (במילואים) אגרת י"ט מ"ח תשי"ט (נדפסה בקונטרס לימים ראשונים דחג הסוכות
תשע"א).

לתשובתי על השאלה הידועה: "בנוגע לרישום ילידי נשואי תערוכת כו'" — אג"ק חי"ח
אגרת ר'תשיד (לראש הממשלה — מר ד. בן גוריון). — במכתבו של הנמען: "בשעתו שלחתי
לכ"ק העתק תשובתי לראש הממשלה על שאלתו בענין ילידי נשואי התערוכת, וגם בקשתי
להודיעני אם ומה ישיב כ"ק, אך לא קבלתי מענה (אמנם ידידנו שזר* אמר שיביא לי את
תשובת כ"ק)".

(* ראה גם אגרת אליו — לעיל (במילואים) אגרת י"א אדר א' ה'תשי"ט; ושם: בנועם קבלתי
מכתבו מאור לכ"ד טבת, ואתו הסליחה על איחור המענה, כי מיום ליום חשבתי שיהי' מוכן

מפני טעות ושגיאה לא נשלח מאז, כי כן היי הסדר, וזאת להעיר בהנוגע לאיזה מענות שראיתי, שלדעתי לא נראה לי אריכות המענה בשאלה זו, ומטעם המובן, שהרי אי אפשר שבאריכות דברים יהיו כל העניינים בתוקף שוה, וזה נותן מקום להמקיל באם ירצה להאחז בחלק הכי חלש, ועייז יערער את המסקנא, ועוד והוא העיקר, שמתעמים האמורים ובפרט שהשאלה פשוטה ביותר, לא נכון בכלל לערב המענה עם ההסברה והטעמים, כ"א, וזה היי נמוקי לסגנוני במענה שלי, לענות בסגנון יבש לדעתי כך וכך, ותו לא מידי, והסברה וטעמים וכו' יבואו בהדגשה דוקא לאחרי החתימה.

ועוד ענין שמוכרח היי, שלתמהוני ולצערי, לא כל המשיבים עמדו על הענין, שבתוך השאלה נבלע כענין בדא"ג, שבהנוגע להמבוגרים החליטו שהצהרה בלבד מספיקה, אלא ששואלים בהנוגע לילדים וכו', וכנראה שפירוש סגנון זה שבהנוגע למבוגרים נתקבלה החלטה וכו' ז.א. שהיי זה בהסכמתם, ומובן ההבהלה בזה, ובכ"א אין על המשיב לעבור עייז בשתיקה, שיוכלו לפרשה דכהודאה דמיא.

דא"ג בודאי ידוע לו, שבשורות הנדפסות פה במאָרגן זשורנאַל מדי שבוע עיי מר ב.ג., כתב לאחרונה, שלדעתו ברורה צריכה להיות החלטה בהנוגע לילדי תערובות ע"פ הלכה, ולא עוד אלא שמציין לרמב"ם, וכו'.

בודאי שבאם יודע לכת"ר המשך הדברים בשאלה זו ואביזרייהו, יודיע ות"ח מראש.

נעם לי לקרות שיופיע עוד חלק מאנציקלופדיא התלמודית, אף שבודאי למותר להביע דעתי עוה"פ שלצערי ובודאי גם לכו"כ כדכוותי, אריכות הזמן להופעת הכרכים, וכמדומה כבר כתבתי, שכלל שלא הופיע הכרך האחרון הרי גם הראשון חסר שלימות הוא, וק"ל.

בדא"ג: = בדרך אגב.

בשתיקה .. דכהודאה דמיא: יבמות פז, סע"ב. וש"נ.

שיופיע עוד חלק מאנציקלופדיא התלמודית: במכתבו של הנמען: "הכרך הט' של האנציקלופדי' התלמודית הולך ונרפס, ואי"ה בקיץ הבע"ל יגמר".
כבר כתבתי, שכלל שלא הופיע כו': ראה אג"ק חיי"ג אגרת ד'תריז (בתחלתה).

אצלי המענה על השאלה הידועה, כדי שאוכל לשלוח לכו' העתקה, ולא אסתניעא מילתא עד היום. ואשמח לקבל מכו' תגובתו על המענה, תגובתו הוא כשלעצמו ותגובתו ג"כ אחרי שתהיי לו הזדמנות לשוחח בזה. ולמותר להדגיש כי תקותי שיכתוב לי תגובתו בגילוי לב מלא מבלי להעלים, שהרי זוהי כוונתי. — וראה בהמשך לזה, לעיל (שם) אגרת י"ז תמוז ה'תש"ט.

וכשבקרני לפני איזה זמן אחד ממנהלי הקליימס קונפרנץ, שאלתיו היתכן שכל כך מתארך הופעת הכרכים, ואמר לי שהעכוב הוא רק מאה"ק ת"ו ממערכת האנציקלופדיא כי מצדם מעוניינים גם הם למהר ככל האפשרי, ובהנוגע לחלקם לא יהי בזה כל עכוב ואין הדבר תלוי אלא בהמערכת... , ובשאלתי באם אומר זה באופן רשמי, ענני בחיוב ושיש בידי רשות לכתוב לכת"ר עדיז.

ואחרון אחרון חביב, תודה כפולה ומכופלת על ג' הביכלעך ששלח ע"י הרה"ג הרה"ח רב פעלים הרב"א שי' גורודצקי.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ולפורים שמח.

הקליימס קונפרנץ: שסייעו בההו"ל של האנציקלופדיא התלמודית (ראה גם אג"ק חכ"א אגרת ח'רט, ובהנסמן בהערות שם).

ואחרון אחרון חביב: ראה ב"ר פע"ח, ח. פרש"י וישלח לג, ב.

ג' הביכלעך ששלח ע"י.. הרב"א שי' גורודצקי: במכתבו של הנמען: "הר"ב הרדצקי בטח מסר לכ"ק ג' כרכי כ"ק ששלחתי על ידו, וכבר כתבתי במכ'.. שאני מוסרם במתנה לכ"ק כו". — וראה גם אגרת המזכירות לרב"א גורודצקי — לעיל (במילואים) אגרת כ"ג מ"ח תשי"ט; ושם (ס"ב): כידוע נמצאים אצל הרה"ג והרה"ח וכו' וכו' הרש"י שי' זעווין הרבה חסידישע ביכלעך אשר בהיותם מונחים אצלו אין מי שיתעסק בהם לתועלת הרצוי משא"כ לו היו נמצאים כאן. אשר לכן אולי ינצל כת"ר מה שעומד ביחס טוב עם הנ"ל ולהשפיע עליו לשלוח את הביכלעך לכ"ק אדמו"ר שליט"א. [אגב, נמצאים איזה ביכלעך משלו כבר כאן אבל באם ידרוש הרב זעווין שי' שיחזירו לו ימלאו את דרישתו].

לעילוי נשמת

מרת **גאלדא** ע"ה

בת הרה"ח הרה"ת ר' **מרדכי ירחמיאל חיים לימא** ע"ה

נלבי"ע ליל ש"ק פ' אמור, י"ט אייר, ה'תשפ"א

בקשר עם יום סיום אמירת קדיש

ח"י אדר שני, ה'תשפ"ב

ולעילוי נשמת

בעלה הרה"ח הרה"ת ר' **מנחם מענדל הכהן** ע"ה

בן הרה"ח הרה"ת ר' **יהושע זעליק הכהן** ע"ה

נלבי"ע ה' תמוז, ה'תשפ"א

אַרְאָנְאוּ

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתם

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות